Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	37C/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2120206391
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Igor Malý
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2024:2120206391.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Malým, v právnej veci žalobcu v 1. rade: C. L., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, žalobkyne v 2. rade: G. L., rod. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. XX, a žalobcu v 3. rade: G. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom T. XX, všetci žalobcovia zastúpení Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti žalovanému v 1. rade: FERMO, s.r.o., IČO: 44 897 162, so sídlom Tešedíkovo 87, zastúpený spoločnosťou JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 264 750, so sídlom Vajnorská cesta 37, Bratislava, a žalovanému v 2. rade: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpený JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto:

r o z h o d o l :

I.
Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 1. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Vo zvyšku (85.000,00 €) súd návrh žalobcu v 1. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy zamieta.

II.
Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v 2. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Vo zvyšku (88.000,00 €) súd návrh žalobkyne v 2. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy zamieta.

III.
Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v 3. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 6.000,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Vo zvyšku (94.000,00 €) súd návrh žalobcu v 3. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy zamieta.

IV.
Žalobcovi v 1. rade súd priznáva nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (15.000,00 €), ktorú sú mu žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.
Žalobkyni v 2. rade súd priznáva nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (12.000,00 €), ktorú sú jej žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.

Žalobcovi v 3. rade súd priznáva nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (6.000,00 €), ktorú sú mu žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.

V.
Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne Slovenskej republike, na účet tunajšieho súdu, súdny poplatok vo výške 2.089,00 €, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.
Žalobcovia návrhom došlým dňa 14.8.2020 žiadali, aby súd 1/ uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade ako spoločným veriteľom náhradu pohrebných nákladov na pochovanie a zriadenie hrobového miesta vo výške 3.580,31 €, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných, 2/ uložil žalovaným povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov v 1., 2., a 3. rade po 100.000,00 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných, a 3/ uložil žalovaným povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania.

2.
Po oboznámení sa so žalobou, s následnými vyjadreniami strán sporu a s predloženými dôkazmi a dokladmi, po výsluchu žalobcov a ich právnej zástupkyne, štatutárneho zástupcu žalovaného v 1. rade a jeho právneho zástupcu, právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, svedkov E. H. a G. G., súd vydal dňa 15.11.2021 Rozsudok č. 37C/20/2020-126, ktorým
I/ žalovaným v 1. rade a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne z titulu náhrady škody sumu 1.824,19 € (1.150,31 € za pohreb / pohrebné služby, 10,00 € za cintorínsky poplatok / hrobové miesto, 663,88 náklady na vyhotovenie pomníka), do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku nároku žalobcov v 1. a 2. rade na náhradu škody (1.756,12 €) súd žalobu zamietol.
II. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15.000,00 €, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku (85.000,00 €) súd návrh žalobcu v 1. rade voči žalovaným v 1. a 2. na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.
III. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 2. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.000,00 €, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku (88.000,00 €) súd návrh žalobkyne v 2. rade voči žalovaným v 1. a 2. na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.
IV. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 3. rade spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy v sume 6.000,00 €, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku (94.000,00 €) súd návrh žalobcu v 3. rade voči žalovaným v 1. a 2. na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.
V. Určil že v časti konania o náhradu škody vo vzťahu žalobcov v 1. a 2. rade a žalovaných v 1. a 2. rade nemá nárok na náhradu trov konania žiadna zo strán sporu. Žalobcovi v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (15.000,00 €), ktorú sú mu žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne. Žalobkyni v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (12.000,00 €), ktorú sú jej žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne. Žalobcovi v 3. rade priznal nárok na náhradu trov konania, vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy, v rozsahu 100,00% z prisúdenej sumy (6.000,00 €), ktorú sú mu žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne.
VI. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne Slovenskej republike súdny poplatok vo výške 2.089,00 €, do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.
Voči uvedenému rozsudku podal dňa 26.11.2021 odvolanie žalovaný v 2. rade, a to v časti rozsudku okrem zamietajúcich častí (t.j. voči tým častiam rozsudku ktorým bolo žalobcom vyhovené), a tiež voči rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Voči uvedenému rozsudku podal dňa 1.12.2021 odvolanie žalovaný v 1. rade, a to v časti rozsudku okrem zamietajúcich častí (t.j. voči tým častiam rozsudku ktorým bolo žalobcom vyhovené), a tiež voči rozhodnutiu o náhrade trov konania.
Voči uvedenému rozsudku podali dňa 14.12.2021 (doplnené podaním došlým dňa 15.12.2021) odvolanie žalobcovia, a to v časti rozsudku okrem vyhovujúcich častí (t.j. voči tým častiam rozsudku ktorým bola žaloba zamietnutá), a tiež voči rozhodnutiu o náhrade trov konania.
Krajský súd v Trnave Rozsudkom č. 11Co/22/2022-212 zo dňa 20.12.2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. v časti zamietnutia nároku na náhradu škody potvrdil a v časti vyhovenia nároku na náhradu škody zmenil tak, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade ako spoločným veriteľom náhradu škody vo výške 1.824,19 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov tohto konania vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody. v napadnutých výrokoch II.. III. IV., a v závislom výroku V. v časti nároku na náhradu strán vo vzťahu k uplatnenému nároku na na náhradu nemajetkovej ujmy, a v závislom výroku VI. zrušil, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.
Predmetom konania tak (po rozhodnutí odvolacieho súdu) ostalo rozhodnutie o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť každému zo žalobcov v 1., 2., a 3. rade po 100.000,00 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných, a rozhodnutie o náhrade trov konania.
V časti žaloby o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 3.580,31 € z titulu náhrady škody (za pohreb, pohrebné služby, cintorínsky poplatok, hrobové miesto bola žalobcom priznaná suma 1.824,19 €, a vo zvyšku bol nároku žalobcov v 1. a 2. rade zamietnutý) rozsudok nadobudol právoplatnosť.
Z uvedeného dôvodu sa súd už nebude zásadne zaoberať vyjadreniami a odôvodňovaním žaloby v časti, ktorá sa týka skutočností ktoré už nie sú predmetom konania.

4.
Žalobcovia návrhom došlým dňa 14.8.2020 žiadali, aby súd 1/ uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade ako spoločným veriteľom náhradu pohrebných nákladov na pochovanie a zriadenie hrobového miesta vo výške 3.580,31 €, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných, 2/ uložil žalovaným povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov v 1., 2., a 3. rade po 100.000,00 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia druhého zo žalovaných, a 3/ uložil žalovaným povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania. Uviedli že dňa 14.8.2017 došlo na ceste medzi obcami Hoste a Majcichov v okrese Trnava k dopravnej nehode, pri ktorej autobus, ktorého vodičom bol E. H., zrazil po ceste jazdiaceho cyklistu - G. L., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom T. XX. V čase dopravnej nehody vodič E. H. viedol vozidlo na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 17.3.2017, v zmysle ktorej vykonával pracovnú činnosť vodiča autobusu pre žalovaného v 1. rade. Pri dopravnej nehode narazil autobus do cyklistu idúceho pred ním, ktorého odhodilo do poľa vedľa cesty - cyklista na následky zranení zomrel na mieste nehody. Vo veci sa začalo trestné stíhanie pre trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona, vyšetrovanie sa viedlo pred ORPZ - ODI Trnava pod sp.zn. ORP- 149/DI-TT-2017, následne bolo postúpené na Okresné riaditeľstvo PZ Trnava, odbor kriminálnej polície, kde sa viedlo pod sp.zn. CVS: ORP-326/1- VYS-TT-2018 Si. Trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp.zn. 4T/11/2019 z 26.3.2019, bol vodič autobusu E. H. uznaný vinným z toho, že dňa 14.8.2017 o 5,17 hod. viedol autobus evidenčného čísla SA XXX CH, patriaci žalovanému v 1. rade po ceste XXX/XXXX v smere od Obce T. na Obec G., pričom sa nevenoval plne riadeniu autobusu, následkom čoho v úseku 9,2 km pravou prednou časťou autobusu narazil do zadnej časti bicykla G. L., v dôsledku čoho G. L. utrpel priečnu zlomeninu krčnej chrbtice s prerušením miechy, roztrhnutie hlavovo - krčných väzov, krvácanie pod mäkkú plenu mozgovú, krvácanie do mozgových komôr a ťažký úrazový opuch mozgu, ktorým na mieste podľahol; obvinený E. H. svojim konaním porušil § 4, ods. 1, písm. c), a § 15, ods. 3 zák.č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal trestný čin usmrtenia podľa § 149, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138, písm. h) Trestného zákona, za čo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov (ktorého výkon podmienečne odložil na skúšobnú dobu 36 mesiacov s uložením probačného dohľadu), zároveň mu uložil povinnosť ospravedlniť sa poškodeným (žalobcovia), a uložil trest zákazu činnosti viesť motorové

vozidlo vo výmere 5 rokov; poškodených s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Nebohý G. L. bol dieťaťom žalobcov v 1. a 2.rade, a bratom žalobcu v 3. rade, žalovaný v 1. rade bol v čase dopravnej nehody vlastníkom autobusu evidenčné č. SA 638 CH (ktorý narazil do bicykla nebohého G. L.), a zamestnávateľom E. H. (vodič autobusu) ktorý dopravnú nehodu zavinil; žalovaný v 2. rade zodpovedá z titulu povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla žalovaného v 1. rade. Poukázali na znenie § 427 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, § 428 podľa ktorého sa svojej zodpovednosti nemôže prevádzateľ zbaviť ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia ktoré možno požadovať, § 429 podľa ktorého prevádzateľ zodpovedá za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, § 420 podľa ktorého každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili, tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa zákona nezodpovedajú. Zodpovednosť žalovaného v 1. rade - jeho pasívna vecná legitimácia sa opiera o § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 228/2012, pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade okrem existencie zmluvného vzťahu -povinného zmluvného poistenia- opierajú žalobcovia aj o právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 666/2016-36. Žalobcovia si uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 100.000,00 € pre každého z nich. V tejto súvislosti poukázali na znenie § 415, § 442, § 449, § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Pri posúdení vzniku zodpovednosti za škodu sa vychádza z posúdenia, resp. splnenia troch základných predpokladov, a to protiprávne konanie škodcu, vznik škody, a kauzálny nexus - príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním (porušením povinnosti) a vznikom škody; žalovaný v 1. rade zodpovedá za protiprávne konanie svojho zamestnanca, ktoré bolo právoplatne konštatované rozhodnutím súdu, ktorým je súd v civilnom spore viazaný, príčinná súvislosť je daná skutočnosťou, že G. L. - syn žalobcov v 1. a 2. rade a brat žalobcu v 3. rade zomrel na následky zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Žalovaný v 1. rade podľa § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka zodpovedá za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti, ktorej sa dopustil jeho zamestnanec E. H., keď porušenie právnej povinnosti bolo konštatované odsudzujúcim rozsudkom v trestnom konaní - zodpovedá za škodu, ako aj za náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv žalobcov, a oba nároky je povinný uhradiť v peniazoch (keďže iná forma nápravy a satisfakcie nie je ani možná, ani primeraná). Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy opierajú žalobcovia o ustanovenia § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, keď aj podľa judikatúry ESĽP je súčasťou práva fyzickej osoby aj právo na rodinný život, teda aj vzťahy medzi blízkymi príbuznými, sociálne a morálne vzťahy a v ich rámci napĺňanie vlastnej osobnosti. Žalobcovia boli s nebohým v dennom a blízkom kontakte (žili v spoločnej domácnosti), existoval medzi nimi úzky citový vzťah, boli klasickou rodinou tvorenou dvoma rodičmi a dvomi deťmi; nebohý syn bol aktívne začlenený vo fungovaní domácnosti, pomáhal pri domácich prácach (s matkou často spoločne varili, s otcom zabezpečoval práce okolo domu, starostlivosť o domáce zvieratá a záhradu). Nebohý bol tradične založený, žil skromne, chcel zostať v blízkosti rodičov, aby sa o nich postaral a poskytol im pomoc v starobe. S bratom (žalobcom v 3. rade) mal nebohý veľmi blízky vzťah, trávili spoločne čas, pomáhali si, zverovali sa. Po smrti syna sa významne zhoršil zdravotný stav žalobcu v 1. rade až tak, že jeho stav vyžadoval hospitalizáciu (bol slabý, malátny), žalobkyňa v 2. rade trpela nespavosťou, smútkom; obaja rodičia nebohého vyhľadali psychiatrickú pomoc, v liečbe psychiatra sú doposiaľ.

K žalobe priložili žalobcovia výpis z Obchodného registra žalovaných, výpis z databázy poistených vozidiel (ŠPZ SA 638CH), 7x lekársky nález MUDr. H. M. zo dňa 8.4.2019, 30.7.2019, 7.6.2019, 28.10.2019, a 25.6.2020 (týkajúci sa žalobkyne v 2. rade), 7x lekársky nález MUDr. H. M. zo dňa 8.4.2019, 7.6.2019, 30.7.2019, 28.10.2019, a 25.6.2020 (týkajúci sa žalobcu v 1. rade), zápisnicu OR PZ v Trnave o výsluchu svedka Y. V. zo dňa 13.10.2017, výpis údajov o osobe G. L. zo systému REGOB, kópiu dohody o pracovnej činnosti uzavretú medzi žalovaným v 1. rade ako zamestnávateľom a E. H. ako zamestnancom dňa 17.3.2017, Uznesenie OR PZ v Trnave č. ORP-149/DI-TT-2017 zo dňa 14.8.2017 o začatí trestného stíhania, trestný rozkaz Okresného súdu Trnava sp.zn. 4T/11/2019 zo dňa 26.3.2019.

5.

Súd si pre svoje rozhodnutie zadovážil ďalej faktúru a doklad o úhrade pomníka v sume 2.380,00 €, faktúru a príjmový doklad za úhradu pohrebných služieb v sume 1.150,31 €, potvrdenie o úhrade cintorínskeho poplatku v sume 10,00 €, lekársky nález MUDr. H. M. zo dňa 22.3.2021 (týkajúci sa žalobcu v 1. rade), lekársky nález MUDr. H. M. zo dňa 22.3.2021 (týkajúci sa žalobkyne v 2. rade), 4x

texty novinových článkov o odškodnení (most Kurimany, baňa Nováky), dohodu o skončení pracovného pomeru žalobcu v 3. rade uzavretú dňa 14.3.2019, nedatovaný lekársky posudok MUDr. H. M. o bolestnom a SSU žalobkyne v 2. rade, nedatovaný lekársky posudok MUDr. H. M. o bolestnom a SSU žalobcu v 1. rade, lekársky posudok MUDr. H. M. o bolestnom a SSU žalobkyne v 2. rade zo dňa 9.5.2024, lekársky posudok G.. H. M. o bolestnom a SSU žalobcu v 1. rade zo dňa 9.5.2024.

6.
Žalovaný v 2. rade sa k žalobe vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 28.10.2020 v ktorom uviedol, že uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu, nakoľko 1/ v konaní nie je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného v 2. rade, a 2/ nárok na náhradu škody (náklady s pohrebom, pochovanie zosnulého a náklady na vyhotovenie hrobového pomníka) považuje za premlčaný, 3/ uplatňovaný nárok čo do výšky je neprimerane vysoký a nezohľadňuje pomery vodiča E. H. ako osoby rozhodujúcej pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, pretože tá jediná zasiahla do práv žalobcov; žalobcovia si môžu síce uplatniť akúkoľvek výšku ujmy, musia však svoj nárok odôvodniť a preukázať. Súdna prax prijala kritériá, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, a to 1/ kritériá na strane žalobcov, kedy ide najmä o 1.1/ intenzitu vzťahu žalobcu so zomrelým, 1.2/ vek zomrelého a pozostalých, 1.3/ morálne zadosťučinenie, a 2/ kritériá na strane vodiča (osoby, ktorá do práv zasiahla), kedy je potrebné zohľadniť najmä 2.1/ postoj vodiča (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie), 2.2/ dopad udalosti do sféry pôvodcu, 2.3/ majetkové pomery vodiča - nie poisťovateľa či prevádzkovateľa vozidla, pretože len vodič zasiahol do práv a len on je nositeľom povinnosti, kedy v prípade jej priznania tú uhradí poisťovateľ ako škodu na účely zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo vzťahu k žalobcom nie je preukázaná individualizácia ich vzťahu k zosnulému a dopad jeho pretrhnutia do ich osobnostných práv - ide o právo osobnostné, kedy každý prežíva zásah individuálne / odlišne, náhradu preto nemožno paušalizovať; navyše sumu náhrady požadujú od žalovaného v 1. rade ktorý je prevádzkovateľom, a od žalovaného v 2. rade ktorý je poisťovateľom, ale do ich práv zasiahol vodič. Poukázal na skutočnosť, že je významné a zásadné skúmať majetkové pomery vodiča ako pôvodcu zásahu, lebo on je rozhodujúcou osobou pre uplatnený nárok, a pre priznanie nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery vodiča (osoby ktorá do práv žalobcov zasiahla), najmä jeho majetkové pomery, a nie pomery žalovaných. Žalovaný v 2. rade považuje tiež za nevyhnutné skúmať aj samotné okolnosti nehody, či k usmrteniu došlo úmyselným konaním alebo konaním z nedbanlivosti (najčastejšie v podobe dopravnej nehody), a od nedbanlivosti je potrebné odlíšiť hrubú nedbanlivosť (napr. dopravná nehoda ku ktorej došlo pri šoférovaní pod vplyvom návykovej látky), a zohľadniť aj prípadné spoluzavinenie zosnulého (pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy - § 441 Občianskeho zákonníka). Podľa žalovaného v 2. rade nebola v konaní dostatočne preukázaná dôvodnosť náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a postačuje aj morálne zadosťučinenie prejednaním veci a ospravedlnením sa pôvodcom zásahu (v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka je finančná náhrada až posedná forma náhrady, ktorú predchádza morálne zadosťučinenie ospravedlnenie sa pôvodcu zásahu a pod.). Aj výšku uplatneného nároku považuje žalovaný v 2. rade za neprimerane vysokú a vymykajúcu sa bežnej rozhodovacej praxi. Čo sa týka lekárskych správ predložených žalobcami uviedol, že ich považuje za účelové, keďže k úmrtiu došlo dňa 14.8.2017, a lekárske správy sú až z roku 2019 - je otázne prečo odbornú pomoc nevyhľadali bezprostredne po úmrtí.

7.
Žalovaný v 1. rade sa k žalobe vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 3.11.2020 v ktorom uviedol, že neuznáva nárok žalobcov v celom rozsahu. Nepovažuje za sporné, že motorové vozidlo autobus Irisbus EČV: E ktoré malo účasť na nehode, bolo v čase nehody vo vlastníctve žalovaného v 1. rade, a bolo riadne povinne zmluvne poistené za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 2. rade. Podľa žalobcov žalovaný v 1. rade zodpovedá za vzniknutú škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka, nakoľko k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného v 1. rade došlo vtedajším zamestnancom E. H. - žalovaný v 1. rade však ako právnická osoba, ktorá bola vlastníkom dopravného prostriedku ktorým došlo ku smrti syna / brata žalobcov, môže žalobcom zodpovedať len na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 Občianskeho zákonníka, ako prevádzkovateľ vozidla - žalovaný v 1. rade mal ku dňu dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla u žalovaného v 2. rade, preto všetky nároky žalobcov by mali byť hradené žalovaným v 2. rade; z tohto dôvodu žalovaný v 1. rade namieta svoju pasívnu vecnú legitimáciu v konaní. K nemajetkovej ujme žalobcov žalovaný v 1. rade uviedol že nárok pozostalých po obetiach dopravných nehôd na nemajetkovú ujmu je nárokom, ktorý má

byť hradený z povinného zmluvného poistenia vozidla, ktoré malo na tejto nehode účasť, a to v prípade, ak vodič poisteného vozidla za túto nehodu nesie zodpovednosť. Čo sa týka nemajetkovej ujmy ktorá mala žalobcom v dôsledku dopravnej nehody vzniknúť, považuje žalovaný v 1. rade nárok žalobcov za nepreukázaný, nakoľko žalobcovia len všeobecne uvádzajú že im vznikla nemajetková ujma, a zo žaloby nie je možné zhodnotiť, aká ujma im vznikla. Podľa žalovaného v 1. rade je žalobcami uplatnená suma „premrštená" a neprimerane vysoká; výška priznanej nemajetkovej ujmy musí byť primeraná, a musí zohľadňovať aj skutočnosti za ktorých došlo k vzniku zásahu do práv žalobcov, ako aj ostatných okolností potrebných pre posúdenie nemajetkovej ujmy.

8.
Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2021 právna zástupkyňa žalobcov uviedla že na žalobe v plnom rozsahu trvajú, nakoľko dňa 14.8.2017 bol vodičom E. H. usmrtený G. L. (syn žalobcov v 1. a v 2. rade, a brat žalobcu v 3. rade) - smrťou syna / brata žalobcov prišlo k nereparovateľnému následku, keď nestačí ospravedlnenie sa resp. odsúdenie vinníka nehody. Žalovaní sa doposiaľ žalobcom neospravedlnili, vinník nehody to spravil až po odsudzujúcom rozsudku súdu, pričom odsúdenie nemôže byť vnímané ako satisfakcia pre žalobcov, ale ako trest pre porušenie povinnosti. Žalobcovia, zvlášť v 1. a v 2. rade, považujú ujmy za najzávažnejšiu aká môže nastať, nakoľko smrť dieťaťa je potrebné vnímať ako udalosť proti prirodzenému behu vecí, naviac usmrtený bol v čase nehody zdravý, netrpel žiadnymi závažnými chorobami, nevykonával žiadne rizikové činnosti, teda jeho smrť nebola predpokladaná. Pri zvažovaní náhrady nemajetkovej ujmy aj škody by mal súd prihliadať aj na okolnosti za ktorých prišlo k dopravnej nehode - napr. že v stroji nebola vložená karta vodiča, a nie je zrejmé ako sa vodič počas jazdy správal, bolo tiež zistené že krátko pred predmetnou jazdou sa vodič vrátil z inej dlhej zahraničnej jazdy, a pravdepodobne mu nebol poskytnutý dostatočný odpočinok. Zvlášť závažné sú následky nehody pre žalobcov v 1. a v 2. rade, nakoľko títo usmrteného vnímali ako syna ktorý s nimi zostane bývať, postará sa o nich, budú spolu hospodáriť, následne že si založí rodinu, t.j. že prišli aj o prípadné vnúčatá a celú vetvu svojej rodiny. Závažnosť je zrejmá aj z toho, že až doposiaľ pretrvávajú u žalobcov v 1. a v 2. rade následky, sú psychiatricky liečení v dôsledku post traumatickej stresovej poruchy; z nálezov lekára vyplýva že po smrti syna sú „bez života, iba prežívajú". Podľa žalobcov je požadovaná výška nemajetkovej ujmy primeraná. Čo sa týka námietky premlčania uviedli že sa jedná o poistné plnenie, tak premlčacia doba je 1 plus 3 roky, naviac premlčanie je v rozpore s dobrými mravmi (žalobcovia sa dozvedeli kto je škodcom až následne, a nie v čase dopravnej nehody).
Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2021 právny zástupca žalovaného v 1. rade uviedol, že čo sa týka nemajetkovej ujmy nárok ako taký nespochybňuje, požadovaná suma 100.000,00 € na každého žalobcu je však premrštená, vymyká sa všeobecnej rozhodovacej činnosti súdov (poukázal na zákon o odškodňovaní vo veci trestných činov, podľa ktorého by mala byť nemajetková ujma cca. 21.000,00 € pre všetkých troch žalobcov). Podľa žalovaného v 1. rade by mal byť na úhradu nemajetkovej ujmy zaviazaný výlučne žalovaný v 2. rade.
Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2021 právny zástupca žalovaného v 2. rade uviedol, že výšku požadovanej nemajetkovej ujmy považuje za motivovanú finančným prospechom, poukazuje tiež na skutočnosť že nároky žalobcov sú v rovnakej výške, pričom náhrada nemajetkovej ujmy by sa mala odvíjať od individuálnych okolností u každého zo žalobcov. Pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy sú zásadné aj majetkové pomery vodiča, teda osoby ktorá spôsobila dopravnú nehodu, nakoľko od neho by sa mala odvíjať výška priznanej sumy nemajetkovej ujmy.
Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2021 žalobca v 1. rade uviedol že nebohého syna vychovával odmalička, zabezpečil mu školu a následne aj prácu (u toho istého zamestnávateľa kde pracuje žalobca v 1. rade, spolu chodili do práce, žalobca v 1. rade ukazoval svoje zručnosti, učil ho). Nebohý pomáhal žalobcovi v 1. rade aj pri prácach v domácnosti a na poli. Bežný život v rodine bol taký, že spolu chodili kam bolo treba, pomáhali si, v prípade zhoršeného zdravotného stavu nebohý so žalobcom v 1. rade chodil k lekárovi, resp. niektoré práce vykonával za neho. Nebohý pomáhal rodine aj so starostlivosťou o babku, vedel napiecť oblátky na Vianoce, vedel spraviť všetky práce. Vo voľnom čase nebohý pracoval v záhradke resp. sa staral o domáce zvieratá - väčšinu času trávil doma, občasne chodil s kamarátom na výlety. Smrť syna žalobcu v 1. rade zasiahla, nevedel čo mal robiť, nervovo sa zrútil - stav sa mu stále zhoršuje, stále má nebohého pred očami, rozmýšľa nad okolnosťami nehody. Od smrti syna ho nebaví život, nevie sa z jeho smrti dostať, celá rodina je stále z tejto udalosti v strese. Rodina bola dohodnutá tak, že o rodičov sa postará nebohý, druhý syn mal naplánované si postaviť dom. Žalobca v 1. rade užíva lieky proti bolesti, na zníženie tlaku, na bolesti chrbta; začal chodiť aj k psychologičke v roku 2019.
Na otázky žalobca v 1. rade uviedol že odsúdenie vodiča autobusu nie je spravodlivé, nakoľko 36 mesiacov podmienečne je málo. Vodič sa žalobcom ospravedlnil, ale až po tom ako mu to prikázal súd.

Na pojednávaní konanom dňa 28.4.2021 žalobkyňa v 2. rade uviedla že pred smrťou G. žili ako každá iná rodina, cez víkendy pracovali v záhrade, resp. okolo domu. Do domácnosti žalobcov chodili pomerne často návštevy z rodiny, oni chodievali na návštevy málo; na dovolenky rodina žalobcov vôbec nechodievala, nebohý sa väčšinu času zdržiaval doma. Nebohý sa zapájal do všetkých prác v domácnosti, bavilo ho variť a piecť, vedel pomôcť aj otcovi pri „chlapských" prácach ale aj žalobkyni v 2. rade pri prácach v domácnosti, pomáhal aj so starostlivosťou o svoju babku. Rodina bola dohodnutá tak, že o rodičov sa v starobe postarajú obaja synovia, rodičia považovali nebohého za oporu. Predbežne bola rodina dohodnutá tak, že nebohý ostatne s nimi, a mladší G. (žalobca v 3. rade) si postaví dom. Smrť G. prežívala žalobkyňa v 2. rade veľmi ťažko, vzťahy v rodine sa „dosť" zmenili, žalobkyňa v 2. rade je odvtedy bez života, je smutná.
Na otázky uviedla, že nevie ako sa zmenili vzťahy rodiny, v rodine komunikovali aj pred smrťou G., rozprávajú aj teraz medzi sebou. Nebohý bol veselej povahy, nikomu neublížil (skôr ľuďom pomáhal), bol dobrosrdečný. Po smrti G. sa nálada v rodine zmenila, sú smutní, čo je spôsobené stratou člena rodiny. Zdravotné problémy s tlakom, s chrbticou a s kolenami mala žalobkyňa aj pred smrťou G., po jeho smrti sa tieto zhoršili - navštevuje neurológa, ortopéda a cievneho lekára; po smrti G. sa zhoršil u žalobkyne v 2. rade aj psychický stav, nakoľko ju nič nebaví, je bez života, z tohto dôvodu chodí k psychiatričke, u ktorej absolvuje vyšetrenia, má predpísané lieky, podľa žalobkyne v 2. rade sa jej stav stále zhoršuje. Čo sa týka pracovných aktivít, po G. smrti sa u nej nič nezmenilo, pracovala v tej istej práci (od 1.4.2021 je prepustená); do G. smrti žalobkyňa v 2. rade pracovala aj na nočných zmenách, po jeho smrti jej to zamestnávateľ už neumožnil (pracovala už len na dve zmeny), motiváciou zamestnávateľa mala byť smrť G.. Žalobkyňa v 2. rade tesne po G. smrti takmer nevedela zaspať, problémy so spánkom má napriek užívaniu liekov až doposiaľ. Okrem prác okolo domu, v domácnosti, a v záhrade ako rodina netrávili čas, nechodili na výlety, na kultúrne a spoločenské akcie. Rodina nebola finančne závislá na príjme nebohého. Psychiatra si vyhľadala žalobkyňa v 2. rade až po dvoch rokoch sama, dovtedy psychiatrický stav nebol až taký zlý, následne sa však zhoršil. Smrť G. resp. oznámenie o jeho smrti vnímala žalobkyňa v 2. rade ako obrovskú ranu, takmer sa nervovo zrútila. Výšku nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,00 € žiada preto, „lebo sa tak rodina dohodla", považuje ju za náhradu za stratu syna. Odsúdenie vodiča považuje žalobkyňa v 2. rade za nedostatočné, podľa nej dostal nízky trest.

9.
Žalobcovia sa vo veci vyjadrili -prostredníctvom svojej právnej zástupkyne- podaním došlým súdu dňa 18.5.2021 v ktorom uviedli, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy nemožno vychádzať zo zák.č. 274/2017 Z.z., nakoľko v tomto prípade ide o odškodnenie obetí násilných trestných činov v prípade, že nie je zistený páchateľ alebo nie je schopný plniť. V súdenom prípade je zodpovednosť žalovaného v 2. rade založená individuálnou zmluvou, pri uzatváraní ktorej poisťovateľ poistenému garantoval krytie škôd zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla do výšky 5.000.000,00 €. Ospravedlnenie, ak má byť účinné, by malo byť úprimné, včasné a podľa možností aj sprevádzané reálnym vyjadrením ľútosti (ponuka pomoci s organizovaním pohrebu alebo inej pomoci pre pozostalých) - takýto účel však nespĺňa ospravedlnenie, ktoré vinník dopravnej nehody urobil až na príkaz súdu, v čase podmienečného odsúdenia. Nesúhlasia s viacerými vyjadreniami žalovaných, napr. 1/ že ujma žalobcov nie je až taká veľká, nakoľko okrem nebohého majú ešte jedného syna - vzťah rodiča a dieťaťa je vždy vzťahom unikátnym a individualizovaným, a „pozostalé" dieťa nemôže byť „náhradou" za dieťa usmrtené, 2/ že žalovaný nárok je snahou o získanie bezdôvodného obohatenia a zdrojom obživy žalobcov, motivovaný finančným prospechom. Ďalej uviedli že individualizácia výšky nemajetkovej ujmy je vecou právneho posúdenia súdom - každý zo žalobcov utrpel iný druh a intenzitu ujmy, u každého sa prejavuje inak, čo však neznamená že nemôže byť vyjadrená rovnakou výškou finančného plnenia; je nesporné, že u žalobcov v 1. rade a v 2. rade sa zásah do osobnostných práv prejavil aj v rovine zdravotnej (post traumatická stresová porucha), pričom zhoršený zdravotný stav rodičov kladie vyššie nároky aj na pozostalé dieťa, limituje jeho budúcnosť ohľadom starostlivosti o nich. Priama zodpovednosť za náhradu škody a nemajetkovej ujmy svedčí žalovanému v 1. rade, nakoľko pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu jej činnosti, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou - s prihliadnutím na uvedené potom nie sú rozhodujúce majetkové pomery fyzickej osoby / zamestnanca, ale majetkové pomery právnickej osoby. Žalovaný v 1. rade je právnickou osobou so základným imaním 155.000,00 €, ročnými tržbami v rozpätí 2.366.035,00 € až 4.269.407,00 €, a ročnými ziskom 411.691,00 € až 962.461,00 €. Uviedli že o podstatných okolnostiach pre podanie žaloby sa žalobcovia dozvedeli až preštudovaním súdneho spisu dňa 5.3.2019.

K vyjadreniu priložili prehľad o firme žalovaného v 1. rade z portálu finsat.sk, text so stránky Sociálnej poisťovne - náhrada nákladov spojených s pohrebom.

10.
Na pojednávaní konanom dňa 9.6.2021 žalobca v 3. rade uviedol, že smrťou brata prišli o podstatného človeka z ich rodiny. Bratia spolu vyrastali celý život, nebohý G. bol veľmi dobrý človek, ktorého nielen celá rodina, ale aj celá obec mali radi, aj v zamestnaní bol veľmi dobre hodnotený; chýba stále až doposiaľ celej rodine.
Na otázky žalobca v 3. rade uviedol že po smrti G. sa zmenila situácia v rodine, všetci sú smutní, obaja rodičia strádajú z tohto dôvodu aj po zdravotnej stránke. Rodičia sa „v G. videli“, nakoľko mal silný vzťah k pôde, k chovu zvierat, k prácam okolo domácnosti, čo boli aj záľuby oboch rodičov; G. tiež udržiaval tradície na Vianoce, na Veľkú noc alebo pri príležitosti iných sviatkov. Dohoda v rodine bola taká, že žalobca v 3. rade si postaví dom a nebohý G. ostatne na rodičovskom dome, a rodičov v ňom dochová. Čo sa týka zdravotného stavu, tento sa po smrti G. zhoršil hlavne u otca (žalobca v 1. rade), ktorý nemohol spávať, mal aj samovražedné úmysly - z tohto dôvodu žalobca v 3. rade dal výpoveď v práci, aby mohol dohliadať na rodičov. Vzhľadom na zhoršujúci sa stav rodičov po G. smrti ich žalobca v 3. rade primäl k tomu, aby začali navštevovať psychiatra. Po smrti G. sa zmenil aj život žalobcu v 3. rade, nakoľko predtým veľa času trávil v práci a mimo domu, po jeho smrti je mimo domu maximálne dva dni - následne už má obavy či je všetko v poriadku s rodičmi. Čo sa týka zámeru žalobcu v 3. rade na výstavbu domu od tohto ustúpil, nakoľko sa v rodine dohodli že na rodičovskom dome ostane on, keďže rodičia potrebujú pomoc. Žalobca v 3. rade nevyhľadal pomoc psychiatrov, ale aj napriek tomu viac nocí preplakal, smútok zaháňal zvýšenou pracovnou činnosťou. Čo sa týka ospravedlnenia, spoločnosť vlastniaca autobus sa ospravedlnila asi po roku, vodič autobusu sa ospravedlnil až na príkaz súdu; ani spoločnosť ani vodič nepomohli s organizáciou pohrebu, neposkytli žiadne finančné plnenie ani inú pomoc. D. žalobcu v 3. rade uložený trest nezodpovedá závažnosti spáchaného činu, trestné konanie nebolo pre neho zadosťučinením.
Na pojednávaní konanom dňa 9.6.2021 štatutárny zástupca žalovaného v 1. rade na otázky uviedol, že v prípade ak by boli zaviazaní zaplatiť sumu 300.000,00 €, firma nemá také príjmy, aby toto mohla realizovať. Čo sa týka nehody štatutárny zástupca bol na mieste, aj pre neho bolo ťažké keď videl zrazeného človeka. Čo sa týka pracovnej zmluvy s vodičom, táto bola uzavretá na dobu určitú - po uplynutí doby už nebola predĺžená.

11.
Na pojednávaní konanom dňa 21.7.2021 E. H. (vodič autobusu) na otázky uviedol, že nehoda ktorú spôsobil na neho ťažko psychicky dopadla, až doposiaľ berie ukľudňujúce lieky, nemôže spať, nehodu má stále pred očami. To čo sa stalo je mu úprimne ľúto a ospravedlňuje sa všetkým príbuzným, ktorým spôsobil bolesť; chcel sa príbuzným ospravedlniť ešte v deň nehody, aj ospravedlnenie začal, avšak otec a brat nebohého ho chceli fyzicky napadnúť, nenechali ho dohovoriť, musel sa skryť v autobuse. E. H. nemá žiadny majetok, je starobným dôchodcom. V deň nehody mal poslednú zastávku v Obci T., následne sa vydal smerom na Voderady - za obcou išli oproti nemu autá, ako posledná široká dodávka, preto sa museli vyhnúť, a vo chvíli keď sa míňal s dodávkou zacítil nejaký náraz, myslel si že do autobusu vrazila zver, preto začal plynule brzdiť. Niektorí z cestujúcich zakričal že zrazil cyklistu, preto okamžite vystúpil z autobusu aj s cestujúcimi, ktorí začali cyklistovi dávať prvú pomoc a volali záchranku a políciou. Vodič nevedel vysvetliť ako je možné že si cyklistku nevšimol, uvádza že nemal reflexné prvky, bol oblečený v čiernom. Príbuzným sa neospravedlnil preto, lebo bol týždeň v šoku, okrem toho nemal ich adresy, a tiež sa ich bál vzhľadom na ich správanie pri nehode - ospravedlnil sa ihneď po tom ako mu bol doručený rozsudok. T.č. sa nelieči u psychiatra ani nenavštevuje psychológa, ale približne rok po nehode takmer nevychádzal z domu, stále rozmýšľal ako sa mu to mohlo stať, keďže má najazdených takmer 4 milióny kilometrov. Nakoľko svedok s príbuznými nebol v styku, neponúkol im žiadnu pomoc pri organizovaní pohrebu, žiadnu finančnú pomoc, ani nič podobné.
Žalobca v 3. rade k údajnému incidentu s vodičom uviedol, že tento sa nezakladá na pravde - je pravdou že spolu s otcom sa na miesto nehody dostavili, pýtali sa kto je vodič, a otec na jeho adresu povedal že „či je slepý“; žiadna iná komunikácia medzi nimi neprebehla.
Na pojednávaní konanom dňa 21.7.2021 G. G. (sesternica nebohého) na otázky uviedla že bývala v rodine žalobcov počas štúdií, pozná všetkých osobne, často sa stretávajú. Nebohý bol vynikajúci človek, jeho smrť je pre svedkyňu aj pre rodinu veľká strata. Nebohý v rodine pomáhal, vedel piecť, zavárať, staral sa o hospodárstvo, záhradu a domáce zvieratá. Rodina je zo smrti G. doposiaľ zničená, hlavne otec nebohého má až doposiaľ zdravotné problémy, nakoľko vzťah nebohého k rodičom bol veľmi dobrý

(hlavne k otcovi), vždy keď nebohý prišiel z práce sa s otcom porozprávali, naobedovali sa, a išli sa venovať prácam a hospodárstvu. Po smrti G. sa život v rodine veľmi zmenil - predtým sa o upratovanie ale aj o vianočnú výzdobu staral nebohý, teraz rodina si spraví iba formálne malý stromček, v domácnosti sa nič nerobí. Atmosféra pred smrťou G. v rodine bola veselá, nebohý dával rodine rôzne impulzy, po jeho smrti je atmosféra „strašná“ - napr. žalobca v 1. rade ešte stále berie ukľudňujúce lieky, je stále apatický a žiali, nemôže spávať. Nebohý mal v pláne založiť si rodinu, chcel v dome bývať, chovať si tam zvieratá, rodičov plánoval v dome dochovať, mať ich pri sebe. Nebohý pomáhal aj širšej rodine, aj susedom, keď ho niekto požiadal o pomoc, nikdy neodmietol. Vzťah medzi nebohým a jeho bratom (žalobca v 3. rade) bol veľmi dobrý, podľa svedkyne nebohý chýba aj jeho bratovi, nakoľko mu pomáhal napr. s opratím, navarením a pod.

12.
Krajský súd v Trnave vo svojom Rozsudku č. 11Co/32/2022-212 zo dňa 20.12.2022, ktorým napadnutý výroku v časti zamietnutia nároku na náhradu škody potvrdil a v časti vyhovenia nároku na náhradu škody zmenil tak, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade ako spoločným veriteľom náhradu škody vo výške 1.824,19 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého, a v napadnutých výrokoch ohľadom náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol (vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy žalobcom), že aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí z 27.4.2006 sp.zn. 4 Cdo 171/2005, z 31.7.2012 sp.zn. 6 Cdo 37/2012, z 22.6.2016 sp.zn. 3 Cdo 18/2016 konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská, uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole, nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s argumentami účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných obdobných veciach, že neoceniteľnosť jednotlivých stránok ľudskej osobnosti neznamená že by peniazmi nebolo možné vyjadriť adekvátnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej protiprávnym zásahom do týchto práv, výšku náhrady nemajetkovej ujmy možno určiť s prihliadnutím na individuálne okolnosti charakterizujúce závažnosť vzniknutej ujmy, jedinečnú povahu okolností za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa odvolacieho súdu záver súdu prvej inštancie o nemateriálnej ujme ktorá mala žalobcom vzniknúť, sa nedostatočným spôsobom premietol do odôvodnenia rozhodnutia o priznanej výške, odôvodnenie napadnutého rozsudku nezohľadňuje okolnosti veci - súd síce posudzoval závažnosť vzniknutej ujmy, ale pri určovaní výšky náhrady nezohľadňoval výšku náhrad priznávanú súdmi v obdobných prípadoch, a ani sa nezaoberal výškou náhrady ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie osobnostných práv by nemala bez existencie závažných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesne zranenia alebo násilné činy.

13.
Žalovaný v 2. rade sa vo veci, po rozhodnutí odvolacieho súdu, vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 12.5.2023 v ktorom uviedol, že aj napriek tomu, kedy legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje, a ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe súdu, je potrebné skúmať kritériá od ktorých sa výška nemajetkovej ujmy má odvíjať, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. K

ritériá ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy na strane žalobcov (tých do koho práv sa zasiahlo) sú najmä 1/ intenzita vzťahu žalobcov s nebohým, 2/ vek nebohého a pozostalých a existenčná závislosť na nebohom, 3/ morálne zadosťučinenie na strane pôvodcu zásahu, vodiča, kedy je potrebné zohľadniť najmä postoj vodiča (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie), dopad udalosti do sféry pôvodcu, majetkové pomery pôvodcu (súd preto musí skúmať dopad dopravnej nehody do sféry na strane pôvodcu zásahu, ktorým je vodič, a nie na strane poisťovateľa). Súd prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchateľa za trestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Poukázal na znenie § 13 Občianskeho zákonníka z ktorého vyplýva, že finančná

náhrada je až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie (najmä ospravedlnenie sa, alebo prejednanie veci a odsúdenie osoby ktorá zásah spôsobila). Priznaná náhrada za nemajetkovú ujmu pre žalobcov nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia, a nemôže byť likvidačná pre pôvodcu zásahu, pričom zdôraznil že nie sú rozhodujúce pomery poisťovateľa (žalovaného v 2. rade), pretože tento nijako do práv žalobcov nezasiahol. Na záver uviedol že ak by aj súd nepripustil doterajšiu argumentáciu žalovaného v 2. rade vo vzťahu k špecifickým okolnostiam, priznaná výška náhrady sa nevymyká bežnej rozhodovacej praxi súdov v obdobných prípadoch. Legislatíva výšku náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných obete dopravnej nehody explicitne nerieši ani nelimituje, ponecháva ju výlučne na voľnej úvahe súdu, a to s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Vzťah medzi žalobcami a nebohým bol klasickými rodinným vzťahom medzi rodičmi a dospelým synom a medzi dospelými bratmi (majúcimi svoje vlastné záujmy); úvahy o tom kto sa postará o rodičov a ostane v rodičovskom dome nemožno považovať za záväzné dojednanie medzi žalobcami a nebohým, táto skutočnosť ani nepreukazuje intenzitu vzťahu (skôr smeruje k rozdeleniu majetku), preto tieto skutočnosti nie sú pre skúmanie intenzity vzťahov rozhodujúce. Samotný príbuzenský vzťah nepostačuje na to, aby bolo automaticky prijaté konštatovanie o vzniku nároku na peňažnú satisfakciu, túto náhradu nemožno paušalizovať.

14.
Žalovaný v 1. rade sa vo veci, po rozhodnutí odvolacieho súdu, vyjadril -prostredníctvom svojho právneho zástupcu- podaním došlým súdu dňa 5.10.2023 v ktorom uviedol, že žalobcovia žiadajú od žalovaných titulom nemajetkovej ujmy sumu 300.000,00 €, pričom žalovanému v I. rade nie je jasné, na základe čoho považujú túto sumu za adekvátnu k im vzniknutej ujme a považuje žalobcami uplatnenú sumu nemajetkovej ujmy za „premrštenú" a neprimerane vysokú. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, i keď o výške nemajetkovej ujmy rozhoduje súd na základe voľnej úvahy, výška priznanej nemajetkovej ujmy musí byť primeraná a musí zohľadňovať aj skutočnosti, za ktorých došlo k vzniku zásahu do práv žalobcov, ako aj ostatných okolností potrebných pre posúdenie nemajetkovej ujmy, určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. V súvislosti s výškou uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd poukázal na ustanovenia zák.č. 215/2006 Z.z. o odškodnení osôb poškodených násilnými trestnými činmi, podľa ktorého pri úmrtí osoby môže o finančné odškodnenie požiadať pozostalý po zomretom, keď rozsah tohto finančného odškodnenia upravuje § 5 zákona, pričom pozostalý má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy, ak je poškodených osôb viac táto suma sa medzi nimi primerane rozdelí. Päťdesiat násobok minimálnej mzdy v roku 2017 (čas vzniku dopravnej nehody) predstavoval sumu 21.750,00 € (50 x 435,00 €, t.j. 7.250,00 € na osobu). Pri určení výšky peňažnej náhrady by mali byť určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia 1/ primeranosť, ktorá je rozhodujúcim faktorom priznania odškodnenia k tomu, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, a 2/ proporcionalita, keď výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné zamerať sa aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k dopravnej nehode, úmysel, resp. forma a miera zavinenia, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie sa - v tomto kontexte poukázal na to, že vodič H. nemal evidovaný žiadny záznam v registri trestov, vodičské oprávnenie mu nikdy nebolo odobraté, a tiež na list ním napísaný - ospravedlnenie, z ktorého vyplynulo že vodič adresoval ospravedlnenie za spôsobenú bolesť a vyjadril úprimnú sústrasť v súvislosti so stratou rodinného príslušníka žalobcov. Z trestného spisu vyplynulo že bol vodič odsúdený a bol mu uložený trest, okrem iného aj zákaz činnosti viesť motorového vozidlá všetkého druhu, pričom dôsledkom zákazu stratil výkon profesie. S prihliadnutím na priebeh dopravnej nehody, ktorá bola kvalifikovaná ako nedbanlivostný trestný čin, ktorý vodič opakovane oľutoval a žalobcom sa viacnásobne ospravedlnil, nikdy predtým nebol odsúdený za trestný čin, ani nemal odňatý vodičský preukaz pre porušenie cestnej premávky, považuje žalovaný v I. rade žalobcami žiadanú náhradu za neprimeranú.

15.
Žalobcovia sa vo veci, po rozhodnutí odvolacieho súdu, vyjadrili -prostredníctvom svojej právnej zástupkyne- podaním došlým súdu dňa 25.10.2023 v ktorom uviedli že

1/ nález Ústavného súdu III. ÚS 147/06-48 nie je aplikovateľný na rozhodovanú vec nakoľko ide o porušenie druhovo odlišného zásahu do práv sťažovateľa než je tomu u žalobcov, 2/ rozhodnutie ESĽP vo veci Winkler proti SR nie je druhovo zhodné s rozhodovanou vecou, 3/ rozhodnutie 6MCdo/15/2012 sa

tiež týka náhrady za neoprávnenú väzbu, uplatňovanej podľa predpisov o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci - v rozhodnutiach uvedený limit však platí výhradne v prípadoch zodpovednosti štátu, ale pri náhradách ktoré sa uplatňujú medzi súkromnými subjektami nie je zákonom stanovený žiaden limit náhrady nemajetkovej ujmy, a to ani určením minimálnej a maximálnej výšky náhrady, ani žiadnym iným spôsobom. K argumentácii odvolacieho súdu v ktorej naznačuje nutnosť primeranosti náhrad za zásah do osobnostných práv žalobcov s náhradami poskytovanými v prípade neoprávneného zásahu do ujmy na povesti - žalobcovia v tomto smere poukazovali na zjavný nepomer náhrad, ktorých základom je smrť blízkej osoby, s priznávanými náhradami pri ujme na povesti (ktorá je, na rozdiel od smrti, v zásade takmer plne reparovateľná, keď osoby ktoré utrpeli ujmu na povesti môžu naďalej viesť rodinný život, žalobcovia boli tohto práva navždy a neodvolateľne zbavení). Kým následky tlačového zásahu (resp. iného zásahu do povesti) sú čiastočne reparovateľné ospravedlnením, pri usmrtení blízkej osoby ospravedlnenie následok nereparuje - tomu by mala zodpovedať aj výška a proporcionalita priznávaných náhrad. Ak odvolací súd uvádza že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, poukázali na skutočnosť, že sa jedná o odškodňovanie telesných zranení štátom.
K vyjadreniu priložili žalobcovia rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/95/2021 zo dňa 28.6.2023.

16.
Žalobcovia sa vo veci vyjadrili -prostredníctvom svojej právnej zástupkyne- ďalším podaním došlým súdu dňa 1.12.2023 v ktorom uviedli že zák.č. 274/2017 Z.z., ktorým bol zrušený zák.č. 215/2006 Z.z. (na ktorý poukazujú žalovaní), v ustanovení § 1 výslovne ustanovuje, že predmetom úpravy sú „vzťahy medzi štátom a subjektami poskytujúcimi pomoc obetiam, a finančné odškodnenie", čo v § 15 upresňuje tým, že „o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti obete násilného trestného činu rozhodovací orgán, ktorým je ministerstvo spravodlivosti." - ide teda o predpis verejného práva, ktorý sa nedotýka nárokov uplatňovaných medzi stranami sporu, z ktorých ani jedna nie je subjektom verejného práva (teda orgánom verejnej moci), a ide o civilnoprávny spor (nie o rozhodovanie v správnom konaní); preto jeho aplikácia je možná iba v konaniach ktoré majú charakter správneho konania, resp. nároku uplatňovaného v rámci predpisov verejného práva, a iný záver by bol porušením tzv. motorových smerníc EÚ a nimi deklarovaného princípu odškodnenia „všetkých a každej ujmy". Rozhodovacia prax súdov je stabilná v tom, že v prípadoch, ako je súdená vec (kde nie je stranou sporu štát z titulu zodpovednostného vzťahu), priznáva žalobcom náhrady výrazne vyššie než vyplývajú z právnej úpravy verejného práva, preto nie je dôvod zakladať „novú" rozhodovaciu líniu naviazaním nároku na zák.č. 215/2006 Z.z. Z uvedených dôvodov žalobcovia poukazujú na nemožnosť posudzovať žalobou uplatnený nárok podľa predpisov verejného práva. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je podľa žalobcov potrebné prihliadať aj na okolnosti za ktorých sa nehoda stala, teda že vodič autobusu porušil svoju zákonom určenú povinnosť keď nevenoval pozornosť vedeniu vozidla až do takej miery, že nezaregistroval ani náraz do cyklistu, žiadnym spôsobom sa nesnažil kolízii zabrániť. Žalovaní namietajú, že suma priznaná titulom nemajetkovej ujmy nemôže byť neprimerane vysoká až likvidačná, aj keď ide o plnenie zo strany poisťovne, s ktorou mal prevádzkovateľ uzavretú poistnú zmluvu pre prípad spôsobenia škody, a musia sa skúmať i pomery na strane samotného škodcu (vodič autobusu) - k tomuto žalobcovia uviedli, že v

odič nie je žalovaným, ale žalovaným v 1. rade je zamestnávateľ vodiča, ktorému svedčí zodpovednosť za škodu spôsobenú dopravnou nehodou a všetky ostatné nároky poškodených, pričom žalovaný v 1. rade sa nevyjadril v tom smere, že by žalobou uplatnené nároky boli pre neho likvidačné. Žalobcovia preukázali, že rodičia nebohého G. L. sú dlhodobo v psychiatrickej liečbe, a že žalobca v 3. rade musel zmeniť, v priamej príčinnej súvislosti s nehodou, zásadným spôsobom svoje pracovné aj osobné plány. Ak žalovaný v 1. rade tvrdí že „vodič sa viacnásobne ospravedlnil", toto tvrdenie žalobcovia popierajú, pričom ospravedlnenie na príkaz súdu a s významným časovým odstupom od skutku, a následne pri výsluchu v rozhodovanej veci, nie je ani možné za ospravedlnenie považovať. Žalobcovia stratili sociálne, morálne, aj citové puto vytvorené medzi nimi a nebohým, keď protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života žalobcov. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadosťučinenie a zmiernenie ich ujmy. Ak medzi fyzickými osobami existujú citové, sociálne a morálne vzťahy, ktoré sa vytvorili v ich súkromnom a rodinnom živote, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie inej z nich, a takýmto protiprávnym zásahom

tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby. Ak dôjde k smrti ktoréhokoľvek z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

17.

Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2024 právna zástupkyňa žalobcov uviedla že z predloženého lekárskeho posudku o bolestnom a SSU žalobcov v 1. a 2. rade vyplýva, že zásah spôsobený smrťou ich syna G. bol tak výrazný, že až doposiaľ pretrváva u nich post traumatická stresová porucha, teda v prípade smrti G. Kováčika ide o vyššiu intenzitu zásahu ako je bežná. Ďalej poukázala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/95/2021, ktorým bola sudkyni za verbálne útoky poslanca Baránika prisúdená suma náhrady nemajetkovej ujmy 70.000,00 €, pričom touto náhradou bola odškodnená iba potencialita zásahu (z ďalšieho vývoja vyplynulo že žiadne negatívne vplyvy to na sudkyňu nemalo), a na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/149/2018, ktorým krajský súd zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy 45.000,00 € a žalobkyni v 2. rade 35.000,00 €, vo vzťahu k nehode zo dňa 6.6.2014, teda náhrada nemajetkovej ujmy by mala zodpovedať takému istému vývoju akému podliehajú všetky ostatné náhrady.
Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2024 právny zástupca žalovaného v 1. rade uviedol že žiada, aby súd žalobu zamietol.
Na pojednávaní konanom dňa 15.5.2024 právny zástupca žalovaného v 2. rade uviedol že poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd sa vo svojom zrušujúcom rozsudku zaoberal výškou náhrady nemajetkovej ujmy vychádzajúc z predchádzajúceho zák.č. 215/2006 Z.z. o odškodnení obetí trestných činov (ktorý bol nahradený novším zákonom), podľa ktorého jednému poškodenému môže byť priznaná náhrada maximálne cca. 12.000,00 €, a všetkým poškodeným z jednej udalosti maximálne cca. 20.000,00 €, pričom túto náhradu je možné primerane znížiť v prípade, ak si poškodení neuplatnia toto právo priamo od osoby ktorá nehodu spôsobila (§ 12, 13, 14 zákona o odškodňovaní obetí trestných činov). Žiada aby súd žalobu zamietol.

18.
Právna zástupkyňa žalobcov v záverečnej reči uviedla, že má za to, že ani odvolací súd nespochybnil nárok žalobcov v 1. až v 3. rade na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy táto by mala korešpondovať s rozhodovacou praxou súdov, tak v porovnateľných veciach ako aj vo veciach týkajúcich sa ochrany osobnosti verbálnymi deliktami, neoprávneným zásahom do súkromia a osobnej slobody. Preto na žalobe trvá v celom rozsahu, aj s prihliadnutím na to že u žalobcov v 1. a v 2. rade je ujma ktorú utrpeli smrťou syna dodnes taká závažná, že trpia post tramatickou stresovou poruchou.

19.
Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a ich právnej zástupkyne, štatutárneho zástupcu žalovaného v 1. rade a jeho právneho zástupcu, právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, svedkov E. H. a G. G., oboznámením sa so žalobou, s vyjadreniami strán sporu, oboznámením sa s predloženými a zhromaždenými listinnými dôkazmi uvedenými vyššie, oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Trnava sp.zn. 4T/11/2019, ako i oboznámením sa s obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový a právny stav:
Dňa 14.8.2017 došlo na ceste medzi obcami Hoste a Majcichov k dopravnej nehode, pri ktorej autobus EČ E vo vlastníctve a prevádzke žalovaného v 1. rade, ktorého vodičom bol E. H. (na základe Dohody o pracovnej činnosti, v zmysle ktorej vykonával činnosť vodiča autobusu pre žalovaného v 1. rade.), zrazil po ceste jazdiaceho cyklistu - G. L. (syn žalobcov v 1. a 2. rade, brat žalobcu v 3. rade), ktorý na následky zranení zomrel na mieste nehody. Motorové vozidlo - autobus bol v čase spôsobenia dopravnej nehody poistený na základe povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla -poistná zmluva č. 658619976/61- u žalovaného v 2. rade.
Vo veci sa začalo trestné stíhanie pre trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona, vyšetrovanie sa viedlo pred ORPZ - ODI Trnava pod sp.zn. ORP- 149/DI-TT-2017, následne bolo postúpené na Okresné riaditeľstvo PZ Trnava, odbor kriminálnej polície, kde sa viedlo pod sp.zn. CVS: ORP-326/1-VYS-TT-2018 Si. Trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp.zn. 4T/11/2019 z 26.3.2019, bol vodič

autobusu uznaný vinným z toho, že dňa 14.8.2017 o 5,17 hod. viedol autobus evidenčného čísla SA 638 CH, patriaci žalovanému v 1. rade po ceste 111/1337 v smere od Obce Hoste na Obec Majcichov, pričom sa nevenoval plne riadeniu autobusu, následkom čoho v úseku 9,2 km pravou prednou časťou autobusu narazil do zadnej časti bicykla G. L., v dôsledku čoho G. L. utrpel priečnu zlomeninu krčnej chrbtice s prerušením miechy, roztrhnutie hlavovo - krčných väzov, krvácanie pod mäkkú plenu mozgovú, krvácanie do mozgových komôr a ťažký úrazový opuch mozgu, ktorým na mieste podľahol; E. H. svojim konaním porušil § 4, ods. 1, písm. c), a § 15, ods. 3 zák.č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal trestný čin usmrtenia podľa § 149, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138, písm. h) Trestného zákona, za čo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov (ktorého výkon podmienečne odložil na skúšobnú dobu 36 mesiacov s uložením probačného dohľadu), zároveň mu uložil povinnosť ospravedlniť sa poškodeným (žalobcom), a uložil mu trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vo výmere 5 rokov; poškodených (žalobcov) s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.
V dôsledku dopravnej nehody a smrti syna vznikli žalobcom v 1. a 2. rade náklady na pohreb, pochovanie, a náklady na vyhotovenie hrobového pomníka vo výške 3.580,31 €, pozostávajúce zo sumy 1.150,31 € za pohreb / pohrebné služby (uhradené dňa 15.8.2017), sumy 10,00 € za cintorínsky poplatok / hrobové miesto (uhradené dňa 3.5.2018), sumy 20,00 € za nájom hrobového miesta (doklad nebol do spisu predložený), sumy 2.400,00 € za náklady na vyhotovenie pomníka (po započítaní zálohy, uhradené 30.8.2018) - v tejto časti je konanie právoplatne ukončené (pozn. sudcu).
Žalobcovia si uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 100.000,00 € pre každého z nich - v tejto súvislosti uviedli, že smrť Mareka vnímajú hlavne ako stratu člena rodiny s ktorým boli v dennom a blízkom kontakte, ktorý sa staral o domácnosť, tradície, pomáhal ostatným členom rodiny (žalobcom); mimoriadne negatívne zásahy voči členom rodiny neboli preukázané (v tejto súvislosti súd vnímal návštevy psychológa žalobcami v 1. a 2. rade).
Vzťahy medzi nebohým G. a žalobcami boli normálne, rodina žila v spoločnej domácnosti, prežívali život bez negatív, venovali sa hlavne práci v domácnosti, okolo domu, na poli a v záhrade, chovu hospodárskych zvierat - na dovolenky alebo výlety vôbec nechodili, málokedy chodili na oslavy a návštevy do iných rodín (k nim chodievali návštevy častejšie).
Bezprostredne po smrti syna sa zhoršil zdravotný stav žalobcu v 1. rade tak, že vyžadoval hospitalizáciu, žalobkyňa v 2. rade trpela nespavosťou. Žalobcovia v 1. a 2. rade navštevujú doposiaľ psychiatra, s návštevami začali 8.4.2019, t.j. asi rok a pol po smrti G..
Minimálna mzda v Slovenskej republike bola ku dňu úmrtia G. L. (14.8.2017) vo výške 435,00 € mesačne.

20.
Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.
Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa čl. 19, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
Podľa § 13, ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.
Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.
Podľa § 420 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.
Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.
Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.
Podľa § 427 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.
Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.
Podľa § 428 Občianskeho zákonníka svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 442, ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 4, ods. 1, a ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

Podľa § 5, ods. 1, druhá a tretia veta zák.č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (zákon platný v čase úmrtia Mareka Kováčika) ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom.
Podľa § 1, písm. a) nariadenia vlády SR 280/2016 Z.z. ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2017 (predpis platný v čase úmrtia Mareka Kováčika) suma minimálnej mzdy na rok 2017 sa ustanovuje na
a) 435,00 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou.

Podľa § 251 Civilného sporového poriadku trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.
Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 4, ods. 2, písm. i), a písm. j) zák.č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od poplatku sú oslobodení:
i) žalobca v konaní o náhradu škody vrátane škody na veciach, ktorá vznikla v súvislosti s ublížením na zdraví,
j) žalobca v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom.
Podľa § 2, ods. 2, prvá veta zák.č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

21.
Podľa R 55/1971 (s. 151): Škoda (ako kategória občianskeho práva) sa chápe ako ujma, ktorá nastala (ktorá sa prejavuje) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda (ak nedochádza k naturálnej reštitúcii) napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré by bolo treba vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predchádzajúceho stavu. Za inú škodu možno považovať ujmu spočívajúcu v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to dalo očakávať. Hmotná škoda znamená škodu na majetku (na hmotných statkoch). V podstate nie je obsahový rozdiel medzi pojmami „škoda" ako predpoklad občianskoprávnej zodpovednosti za škodu a „hmotná škoda".
Podľa R 27/1977 (s. 118 ods. 4 a str. 119 ods. 1 a 2): Súd je v občianskom súdnom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin...
Podľa Rč 21/1995: Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (§ 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka) musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia (§ 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka), a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti.
Podľa R 29/2001: Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.
Podľa Z III (s. 182): Vzhľadom na znenie ustanovenia § 16 Občianskeho zákonníka treba posudzovať podľa ustanovenia § 421 Občianskeho zákonníka (teraz podľa § 420 Občianskeho zákonníka) zodpovednosť organizácie za škodu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti zo strany pracovníka organizácie pri plnení jeho úloh, pokiaľ škoda zásahom vznikla.
Podľa R 3/1984 (s. 29 ods. 5 a 6, s. 30 ods. 1): Pod pojmom „vynaloženie všetkého úsilia" (§ 428) treba rozumieť každú možnú starostlivosť, ktorú bolo možné za daných podmienok konkrétneho prípadu vyvinúť, aby sa zabránilo vzniku škody. O neodvrátiteľnosť škody pôjde a prevádzateľ sa oslobodí od zodpovednosti predovšetkým vtedy, keď škode nebolo možné za súčasného stavu rozvoja techniky zabrániť žiadnym opatrením. Škoda, ktorú nemožno odvrátiť, môže mať svoj pôvod buď v prírodnej udalosti (blesk, povodeň, zemetrasenie a pod.), alebo v ľudskom správaní, či v správaní zvieraťa. Pri interpretácii neodvrátiteľnosti škody treba však zdôrazniť, že nesmie ísť o škodu neodvrátiteľnú subjektívne. Škoda musí byť, ako to vyplýva z ustanovenia § 428, vždy neodvrátiteľná objektívne. Škodu teda nemohol za daných pomerov odvrátiť nielen určitý prevádzateľ, ale ani žiadny iný na jeho mieste. Treba vždy používať objektívne meradlo.
Podľa R 3/1984 (s. 16 ods. 3): Zodpovední prevádzatelia za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku v zmysle ustanovenia § 427 OZ sú: 1. organizácie vykonávajúce dopravu (§ 427 ods. 1), 2. iní prevádzatelia dopravného prostriedku motorového vozidla, motorového plavidla alebo lietadla (§ 427 ods. 2 OZ).
Podľa R 16/1969: Ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, nemôže sa prevádzateľ zbaviť zodpovednosti, a to ani poukazom na neodvrátiteľný úkon tretej osoby.
Z IV (s. 621): Prevádzateľ motorového vozidla sa môže zbaviť svojej zodpovednosti iba v tom prípade, ak škoda nebola ani len čiastočné spôsobená okolnosťami majúcimi pôvod v prevádzke.

22.
Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti (spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, je protiprávny vtedy ak v súvislosti s ním došlo k porušeniu právnej povinnosti ktorá vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov a iných noriem, ktoré mal škodca zachovávať), existencia škody (súčasťou náhrady škody sú aj nemajetkové ujmy), príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou (medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku, jej existencia musí byť bezpečne preukázaná, vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný), a zavinenie (má subjektívny charakter, znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode, pre splnenie podmienok zodpovednosti nie je rozhodujúce, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo z nedbanlivosti).

Zodpovednosť podľa § 427 Občianskeho zákonníka je založená na princípe zodpovednosti objektívnej, teda bez zreteľa na zavinenie. Riziko, ktoré plynie zo špecifického zdroja zvýšeného nebezpečenstva súvisiaceho s prevádzkou dopravných prostriedkov nesie ten, komu táto prevádzka slúži, teda prevádzateľ (nemusí byť totožný s vlastníkom dopravného prostriedku, prípadne s jeho vodičom). Osobitná povaha spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku, ktorému nemožno čeliť ani vhodnými opatreniami technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na riadne užívanie, ani riadnym spôsobom ich užívania v súlade s príslušnými pravidlami premávky. V záujme ochrany tretích osôb sa riziko z prevádzky prenáša výlučne len na prevádzkovateľa.
V ustanovení § 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka je vyjadrená zásada, že pokiaľ niekto spôsobí škodu pri vykonávaní činnosti, ktorú vykonával pre inú osobu, nezodpovedá za túto škodu sám, ale za ňu zodpovedá ten, za koho túto činnosť vykonával - ide najmä na prípady keď zamestnanec pri vykonávaní činnosti v rámci svojich pracovnoprávnych povinností spôsobí škodu tretej osobe; v takomto prípade potom zodpovedá jeho zamestnávateľ.
V § 428 Občianskeho zákonníka je upravená možnosť zbavenia sa objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu (liberácia). V prípade udalosti ktorá vznikne pri okolnostiach, ktoré majú pôvod v prevádzke (tzv. vnútorné okolnosti) však možnosť špeciálnej liberácie nie je prípustná (prípustná je za určitých tzv. vonkajších okolností, ktoré s prevádzkou dopravných prostriedkov nesúvisia, napr. konanie tretej osoby, prírodné sily a pod., avšak aj to iba za predpokladu, že škode nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať).
Ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby. V prípade že interpresonálne väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia (ako čiastkového práva na ochranu osobnosti) za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, a je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť, a ak existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh ktorým sa fyzická osoba domáha primeraného zadosťučinenia ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch - v tomto prípade má aktívnu legitimáciu subjekt ktorému svedčí existencia kvalifikovaného vzťahu s nebohým, nakoľko právo na súkromie je jedným za základných osobnostných práv fyzickej osoby tak, ako to má na mysli § 11 Občianskeho zákonníka. Protiprávne narušenie rodinných vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému štát poskytuje ochranu (viď tiež Listinu základných práv a slobôd a Ústavu SR - čl. 16, ods. 1, čl. 19 ods. 2). Úprava ochrany súkromia (vrátane rodinného súkromia) vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma; funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraďuje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám - neoprávnené zásahy do týchto vzťahov možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života, do rodinného súkromia. S poukazom na vyššie uvedené je potrebné konštatovať že ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujú právny základ nároku na náhradu nemateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jemu blízkej osoby.
Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu, pričom podmienkou priznania satisfakcie je nemajetková ujma.
Primeranosť zadosťučinenia závisí od okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a bude spočívať v morálnom plnení; pokiaľ morálne zadosťučinenie nie je postačujúce, vzniká právo na peňažnú satisfakciu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou - zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na pomery osoby ktorá ujmu spôsobila. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

23.
Po vykonaní dokazovania, a po skutkovom a právnom posúdení veci, súd dospel k záveru, že návrh žalobcov v 1., 2. a 3. rade na zaplatenie nemajetkovej ujmy je v zásade dôvodný, súd sa ale nestotožnil s navrhovanou výškou nemajetkovej ujmy ktorú žalobcovia žiadali priznať (po 100.000,00 € každému z nich).
23/1
Dňa 14.8.2017 došlo na ceste medzi obcami Hoste a Majcichov k dopravnej nehode, pri ktorej autobus EČ E vo vlastníctve a prevádzke žalovaného v 1. rade, ktorého vodičom bol E. H. (na základe Dohody o pracovnej činnosti, v zmysle ktorej vykonával činnosť vodiča autobusu pre žalovaného v 1. rade.), zrazil po ceste jazdiaceho cyklistu - G. L. (syn žalobcov v 1. a 2. rade, brat žalobcu v 3. rade), ktorý na následky zranení zomrel na mieste nehody. Motorové vozidlo - autobus bol v čase spôsobenia dopravnej nehody poistený na základe povinného zmluvného poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla -poistná zmluva č. 658619976/61- u žalovaného v 2. rade.
Vo veci sa začalo trestné stíhanie pre trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona, vyšetrovanie sa viedlo pred ORPZ - ODI Trnava pod sp.zn. ORP- 149/DI-TT-2017, následne bolo postúpené na Okresné riaditeľstvo PZ Trnava, odbor kriminálnej polície, kde sa viedlo pod sp.zn. CVS: ORP-326/1-VYS-TT-2018 Si. Trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp.zn. 4T/11/2019 z 26.3.2019, bol vodič autobusu uznaný vinným z toho, že dňa 14.8.2017 o 5,17 hod. viedol autobus evidenčného čísla SA 638 CH, patriaci žalovanému v 1. rade po ceste 111/1337 v smere od Obce Hoste na Obec Majcichov, pričom sa nevenoval plne riadeniu autobusu, následkom čoho v úseku 9,2 km pravou prednou časťou autobusu narazil do zadnej časti bicykla G. L., v dôsledku čoho G. L. utrpel priečnu zlomeninu krčnej chrbtice s prerušením miechy, roztrhnutie hlavovo - krčných väzov, krvácanie pod mäkkú plenu mozgovú, krvácanie do mozgových komôr a ťažký úrazový opuch mozgu, ktorým na mieste podľahol; E. H. svojim konaním porušil § 4, ods. 1, písm. c), a § 15, ods. 3 zák.č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal trestný čin usmrtenia podľa § 149, ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138, písm. h) Trestného zákona, za čo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov (ktorého výkon podmienečne odložil na skúšobnú dobu 36 mesiacov s uložením probačného dohľadu), zároveň mu uložil povinnosť ospravedlniť sa poškodeným (žalobcovia), a uložil mu trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vo výmere 5 rokov; poškodených (žalobcov) s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.
23/2
Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcovia v 1., 2., a 3. rade ju žiadajú uhradiť od žalovaných v 1. a 2. rade v dôsledku dopravnej nehody a smrti syna a brata každý v sume 100.000,00 €.
Podľa názoru súdu sú pasívne legitimovaní obaja žalovaní, a to žalovaný v 1. rade ako prevádzkovateľ motorového vozidla ktorým bola spôsobená nehoda, a ktorý je teda za neoprávnený zásah do práva žalobcov a za nemajetkovú ujmu spôsobenú na ich osobnostiach zodpovedný (popri vodičovi, ktorý však v konaní žalovaný nebol) objektívne ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená (§ 427 Občianskeho zákonníka), ale pasívna legitimácia mu svedčí aj z dôvodu, že ako zamestnávateľ vodiča - vinníka dopravnej nehody, je zodpovedný za jeho konanie (§ 420, ods. 2 Občianskeho zákonníka); žalovaný v 2. rade je pasívne legitimovaný ako poisťovateľ žalovaného v 1. rade. V tomto smere existuje pomerne rozsiahla súdna prax a ustálená judikatúra, preto súd nepovažuje za potrebné sa pasívnou legitimáciou žalovaných bližšie a do hĺbky zaoberať (pasívnu legitimáciu oboch žalovaných nespochybnil vo svojom zrušujúcom rozhodnutí ani odvolací súd).
23/3
Spôsobenie smrti blízkej osoby je bezpochyby vážnym a nezvratným zásahom do osobnostných práv pozostalých, hlavne do ich práva na súkromie a rodinný život, nakoľko, v súdenom prípade, vzťahy medzi nebohým G. a žalobcami (v 1. a 2. rade ako rodičmi, a v 3. rade ako súrodencom) boli normálne, rodina žila v spoločnej domácnosti, prežívali život bez negatív, pričom sa venovali hlavne práci v domácnosti, okolo domu, na poli a v záhrade, chovu hospodárskych zvierat; na dovolenky alebo výlety však vôbec nechodili, málokedy chodili na oslavy a návštevy do iných rodín (k nim chodievali návštevy častejšie). Žalobcovia silne a intenzívne prežívali, a prežívajú smrť syna a brata, s jeho úmrtím sa ťažko vyrovnávali (resp. hlavne žalobcovia v 1. a 2. rade sa s úmrtím syna nevyrovnali doposiaľ), jeho smrť vnímajú ako stratu člena rodiny s ktorým boli v dennom a blízkom kontakte, ktorý sa staral o domácnosť, tradície, pomáhal ostatným členom rodiny. Mimoriadne negatívne zásahy voči členom rodiny / žalobcom však neboli preukázané (v tejto súvislosti súd vníma návštevy psychológa žalobcami v 1. a 2. rade, s ktorými začali 8.4.2019, t.j. asi rok a pol po smrti G., pričom vnímal aj doposiaľ pretrvávajúce symptómy post

traumatickej stresovej poruchy). Bezprostredne po smrti syna sa zhoršil zdravotný stav žalobcu v 1. rade tak, že vyžadoval hospitalizáciu, žalobkyňa v 2. rade trpela nespavosťou.
V dôsledku nečakanej smrti blízkej osoby prežívali žalobcovia pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, stratili možnosť viesť s nebohým súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov, o stratu radosti s ním prežívaných - protiprávnym konaním tak prišlo k nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k zásahu do ich osobnostných práv, a práva na súkromie a rodinný život; vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná.
Z dôvodov uvedených vyššie je na mieste postup a použitie ustanovenia § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko postup podľa ods. 1 tohto ustanovenia (že by bolo postačujúce aj iba morálne zadosťučinenie prejednaním veci a ospravedlnením sa pôvodcom zásahu, pričom toto bolo realizované, ale až na príkaz súdu vydaný v trestnom konaní voči vodičovi autobusu ktorým bol nebohý G. usmrtený) sa súdu nezdá dostatočný, resp. ani nie je dosť dobre možný vzhľadom na nezvratnosť situácie (smrť), nie je možné domáhať sa aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov, t.j. v tomto konkrétnom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ale aj na osobu škodcu (vodič autobusu). Po zvážení všetkých skutočností však súd dospel k záveru že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko nebol preukázaný mimoriadne masívny a mimoriadne deštruktívny zásah do ich osobnostných práv, neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti G. na nich.
Je síce pravdou že žalobcovia a nebohý mali medzi sebou vytvorené silné väzby, ale jeho strata (s ktorou takmer nie je možné sa vyrovnať, čo súd plne chápe a akceptuje) je zmiernená tým, že žalobcovia ostali žiť v spoločnej domácnosti ako dovtedy, nebolo preukázané že smrť G. mala výrazne nepriaznivé následky na zdravotný stav žalobcov, a súd potom dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy v tomto prípade plní hlavne úlohu satisfakčnú. Súd vzal tiež do úvahy okolnosti za ktorých k dopravnej nehode prišlo (s najväčšou pravdepodobnosťou zlyhanie ľudského faktora - vodiča dopravného prostriedku, na ktoré žalovaný v 1. rade -a už vôbec nie žalovaný v 2. rade- nemal priamy dosah), a čiastočne tiež príjmové a majetkové pomery vodiča ako škodcu (je starobným dôchodcom, nevlastní žiadny majetok vyššej hodnoty); prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške spolu 300.000,00 € súd preto považoval na príliš vysoké.
23/4
S poukazom na vyššie uvedené za zodpovedajúcu a primeranú čiastku súd potom považuje priznanie nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 1. rade vo výške 15.000,00 €, nakoľko u neho boli väzby a vzťah s nebohým G. najsilnejšie, najťažšie prežíval a prežíva jeho smrť, je mu znemožnené vykonávanie aktivít a prác (avšak iba v domácnosti, v záhrade, na poli) spoločne s nebohým čo mu chýba, v dôsledku smrti G. bol žalovaný v 1. rade aj hospitalizovaný, doposiaľ navštevuje psychiatra. Pre žalobkyňu v 2. rade súd považuje za primerané priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,00 €, nakoľko táto taktiež ťažko prežívala a prežíva smrť G., doposiaľ navštevuje psychiatra, so situáciou sa však vyrovnala výrazne lepšie ako žalobca v 1. rade. Pre žalobcu v 3. rade súd považuje za primerané priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,00 €, nakoľko aj keď vzťah bratov bol dobrý, každý z nich už mal viac - menej iné, vlastné, záujmy, ich vzťah už nebol výrazne blízky resp. tesný. Prisúdenie nemajetkovej ujmy pre žalobcov v uvedenej výške sa zdá súdu primerané (aj keď si uvedomuje že smrť blízkej osoby -syna a brata - nemožne nahradiť žiadnym finančným plnením, ktoré by bolo trebárs aj vyššie ako žiadané žalobcami).
Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd bral zreteľ aj na zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, z ktorého však nebolo zreteľne zrejmé, či podľa neho súd prvej inštancie vo svojom prvom rozhodnutí prisúdil príliš nízku alebo príliš vysokú sumu nemajetkovej ujmy (v tomto smere nebolo možné z rozhodnutia odvolacieho súdu „vyčítať“ právny názor ktorým by sa mohol súd prvej inštancie riadiť). Súd ani v tomto (v poradí druhom) rozhodnutí ohľadom výšky nemajetkovej ujmy nemá ako inak odôvodniť svoje rozhodnutie o jej výške ako v pôvodnom rozhodnutí - je potrebné trvať na tom, že sa v takomto prípade jedná o voľnú úvahu súdu, pričom určenie výšky ani pri prvom rozhodnutí súdu prvej inštancie nebolo svojvoľné, vymykajúce sa rozhodovacej praxi (tu len na dokreslenie súd uvádza, že v minulosti samotný sudca priznal o obdobných prípadoch sumu od 3.000,00 € do 20.000,00 €, v závislosti od stupňa príbuznosti resp. blízkosti pozostalého s tým - ktorým žalobcom /viď napr. sp.zn. 37C/13/2018, 37C/35/2016, 37C21/2013, 37C/358/2013, 37C/178/2009/, keď tieto rozhodnutia boli odvolacím súdom zväčša potvrdené).

Na tomto mieste a v tejto súvislosti sa súdu žiada uviesť, že nie je možné porovnávať priznávanie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch (už vôbec nie porovnávať ho s prípadmi tzv. tlačových káuz - ospravedlnenia za nepravdivé tvrdenia, na čo neustále poukazovala a zdôrazňovala to právna zástupkyňa žalobcov), nakoľko v prípade smrti jedného z člena domácnosti, resp. člena akéhokoľvek spoločenstva, vždy ide o jedinečný prípad, pri ktorom je potrebné posudzovať nespočetné a nevypočítateľné množstvo aspektov (napr. vek zomrelého a vek pozostalých, rodinný život ktorý tieto osoby viedli a ich vzájomné interakcie, citovú naviazanosť medzi zomrelým a kým - ktorým poškodeným, spoločné prežívanie času a pod.).
Podľa názoru súdu nie je vhodné ani možné pri určení výšky nemajetkovej ujmy sa odvolávať na znenie zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi a postupovať v jeho intenciách (v zrušujúcom rozhodnutí túto problematiku okrajovo spomenul odvolací súd), nakoľko tu ide o úplne inú východiskovú situáciu, a totiž o odškodnenie obetí zo strany štátu (ako o „druhoradé“ odškodnenie), nie priamo o odškodnenie od osoby ktorá spôsobila zásah - na súdený prípad je potom podľa názoru súdu takáto konštrukcia nepoužiteľná, nakoľko nemožno stotožňovať spôsobiteľa neoprávneného zásahu (priameho škodcu, resp. jeho poisťovateľa) so subjektom ktorý na svoje plecia vzal čiastočnú povinnosť odškodniť obeť trestného činu spôsobeného niekým iným (teda štát, ktorý plní za spôsobiteľa neoprávneného zásahu, trestného činu). V spomenutom predpise uvedený limit platí teda výhradne v prípadoch zodpovednosti štátu, ale pri náhradách ktoré sa uplatňujú medzi súkromnými subjektami nie je zákonom stanovený žiaden limit náhrady nemajetkovej ujmy, a to ani určením minimálnej ani maximálnej výšky náhrady, ani žiadnym iným spôsobom.
Uvedenú sumu nemajetkovej ujmy sú jednotlivým žalobcom povinní zaplatiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne (pričom je zrejmé a logické že plnením jedného z nich zaniká povinnosť plniť druhým povinným - preto takýto výrok nie je potrebné zahrnúť do rozsudku).
23/5
Súd rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 255 Civilného sporového poriadku.
Vo vzťahu žalobcu v 1. rade a žalovaných v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy súd rozhodol tak, že ich priznal žalobcovi v 1. rade v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (15.000,00 €).
Vo vzťahu žalobkyne v 2. rade a žalovaných v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy súd rozhodol tak, že ich priznal žalobkyni v 2. rade v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (12.000,00 €).
Vo vzťahu žalobcu v 3. rade a žalovaných v časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy súd rozhodol tak, že ich priznal žalobcovi v 3. rade v rozsahu 100% z prisúdenej sumy (6.000,00 €).
V danej veci rozhodnutie o výške priznaného plnenia žalobcom záviselo od úvahy súdu - z komentára k ustanoveniu § 255, ods. 1 Civilného sporového poriadku síce vyplýva, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania v ktorých výška planenia závisí od úvahy súdu, ale v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku; nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. (Doc. C.. G. H., D.. a kolektív autorov, Civilný sporový poriadok, Veľké komentáre, C.H.BECK, str. 926). Vzhľadom na uvedené, keďže žalobe žalobcov ohľadom náhrady nemajetkovej ujmy bolo čiastočne vyhovené, patrí im nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, avšak iba z časti prisúdenej súdom.
23/6
O povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške 2.089,00 € žalovanými spoločne a nerozdielne súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 6, ods. 1, v spojení s § 4, ods. 2, písm. i) / j), a § 2, ods. 2, prvá veta zák.č. 71/1992Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, nakoľko žalobcovia sú v tomto konaní oslobodení od platenia súdneho poplatku, pričom uvedená povinnosť prechádza v rozsahu prisúdenej sumy (34.824,19 € - t.j. suma prisúdenej náhrady škody vo výške 1.824,19 € / priznaná prvým rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorá bola čo do výške potvrdená odvolacím súdom/ + náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 1. rade vo výške 15.000,00 € + náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 2. rade vo výške 12.000,00 € + náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 3. rade vo výške 6.000,00 €) na žalovaných (spoločne a nerozdielne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, ku Krajskému súdu v Trnave, cestou podpísaného súdu, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
V prípade, že povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.